

Trans Adriatic
Pipeline

Ο ΤΑΡ σέβεται την ελληνική γη που φιλοξενεί τον αγωγό

Ο Διαδριατικός Αγωγός Φυσικού Αερίου (TAP) διασχίζει 550 χλμ. ελληνικού εδάφους. Για την κατασκευή του απαιτείται πρόσβαση σε περίπου 10.200 γεωτεμάχια. Εκτός από 51 γεωτεμάχια που αγοράστηκαν για να χρησιμοποιηθούν για τις υπέργειες κατασκευές του αγωγού, δηλαδή το σταθμό συμπίεσης και τα βαλβιδοστάσια, **η πρόσβαση αυτή θα είναι προσωρινή.**

Αυτό σημαίνει ότι, με εξαίρεση αυτές τις 51 περιπτώσεις, **δεν θα υπάρξει αγορά άλλων γεωτεμαχίων** κατά μήκος της διαδρομής του TAP, αλλά μόνο δικαίωμα υπόγειας δουλείας διέλευσης και **χρήση της γης** για το χρονικό διάστημα που απαιτούν οι κατασκευαστικές εργασίες. Στη συνέχεια, **η γη επιστρέφεται** στους νόμιμους ιδιοκτήτες και χρήστες της, **αφού αποκατασταθεί** στην αρχική της κατάσταση.

Καθ' όλη αυτήν τη διαδικασία, **πριν την έναρξη της κατασκευής, κατά τη διάρκεια των έργων και μετά την επιστροφή της γης**, ο TAP στέκεται στο πλευρό των ιδιοκτητών ή χρηστών της γης.

ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

1. ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΓΕΩΤΕΜΑΧΙΩΝ ΚΑΙ ΤΙΤΛΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Ο TAP λειτούργησε ειδικά κτηματολογικά γραφεία στις περιοχές που διασχίζει για να ταυτοποιήσει:

- τη γη που επηρεάζεται από την κατασκευή του αγωγού
- τους ιδιοκτήτες και χρήστες της γης αυτής

Στα γραφεία αυτά, εργολήπτριες εταιρείες-ανάδοχοι του TAP ερεύνησαν, κατέγραψαν για πρώτη φορά ή επικαιροποίησαν τα διαθέσιμα κτηματολογικά στοιχεία σχετικά με την ιδιοκτησία και τη χρήση κάθε γεωτεμαχίου.

2. ΕΠΙΣΠΕΥΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΟΣΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ

Για τους ανθρώπους που είναι σύμφωνοι να παραχωρήσουν στον TAP πρόσβαση στη γη τους, αλλά δεν μπορούν να το κάνουν λόγω νομικών κωλυμάτων (π.χ. έλλειψη δικαιολογητικών ή εγγράφων), ο TAP επισπεύδει τη διαδικασία της νομικής τους αναγνώρισης.

Με την έκδοση της σχετικής δικαστικής απόφασης που αναγνωρίζει τους δικαιούχους, αυτοί **μπορούν πλέον να παραλαμβάνουν την αποζημίωσή τους από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων** όπου έχει κατατεθεί.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΕΔΑΦΟΥΣ

Το πρόγραμμα διασφαλίζει ότι όλα τα γεωτεμάχια που επηρεάζονται από την κατασκευή, και ειδικότερα αυτά στα οποία καλλιεργούνταν μονοετή ή/και πολυετή φυτά, αποκαθίστανται πλήρως – τουλάχιστον στην κατάσταση που βρίσκονταν πριν την κατασκευή του αγωγού.

1.1 Εδαφολογικές μελέτες

Για να το επιτύχει αυτό, ο TAP χρηματοδότησε πριν την κατασκευή του αγωγού τη διενέργεια εδαφολογικών μελετών. Τις μελέτες έχει αναλάβει το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, που:

- χαρτογραφεί εδαφολογικά την αγροτική γη κατά μήκος της διαδρομής του αγωγού
- αναλύει την ποιότητα του εδάφους για τις καλλιέργειες
- προτείνει μεθόδους για τη βελτίωση της χημικής και φυσικής σύστασης του εδάφους

Στους ιδιοκτήτες/χρήστες δίνεται αντίγραφο της εδαφολογικής μελέτης για τη γη τους, ενώ προσκαλούνται επίσης να συζητήσουν με ομάδα ειδικών:

- τα αποτελέσματα της μελέτης
- προτάσεις για την ενίσχυση της παραγωγικότητας και τη βελτίωση της άρδευσης (όπου είναι εφικτό)
- άλλες ορθές πρακτικές για να βελτιώσουν την παραγωγικότητα και την προστιθέμενη αξία των καλλιέργειών τους

1.2 Δωρεάν διάθεση λιπασμάτων

Όλοι οι καλλιεργητές της γης που επηρεάζονται από τον αγωγό, ιδιοκτήτες και χρήστες, θα λάβουν από τον TAP **δωρεάν λιπάσματα**. Αυτά θα είναι κατάλληλου τύπου, με βάση τις σχετικές εδαφολογικές μελέτες που διενεργούνται, και ποσότητας που αντιστοιχεί στο κομμάτι της γης τους το οποίο επηρεάζεται από το έργο.

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΟΛΥΕΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Για τα γεωτεμάχια με πολυετείς καλλιέργειες ή δένδρα, ειδικότερα, ο TAP έχει σχεδιάσει μία σειρά πρωτοβουλιών τις οποίες υλοποιεί για να αποκαταστήσει και –όπου είναι δυνατόν– να ενισχύσει τα μέσα βιοπορισμού των καλλιεργητών. Διότι σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία και τους κανόνες ασφαλείας, δεν επιτρέπονται βαθύρριζες καλλιέργειες εντός της Ζώνης Α' του αγωγού, δηλαδή 4 μέτρα σε κάθε πλευρά του.

2.1 Αποζημιώσεις

Οι ιδιοκτήτες γης με πολυετείς καλλιέργειες/δένδρα **αποζημιώνονται μετρητοίς** για όσες καλλιέργειες ή δένδρα επηρεάζονται και με ποσά που αντιστοιχούν στην πλήρη αξία αντικατάστασης συνυπολογίζοντας τον τύπο, την παραγωγικότητα, την ηλικία, τον κύκλο ζωής και την τιμή αγοράς της καλλιέργειας, καθώς και τα έξοδα παραγωγής. Οι επηρεαζόμενοι από το έργο αποζημιώνονται επίσης, μεταξύ άλλων, και για την προσωρινή χρήση της γης τους κατά την κατασκευή και παρακολούθηση του έργου.

2.2 Δωρεάν διάθεση δενδρυλλίων

Παρέχονται **δωρεάν δένδρα** προς αντικατάσταση σε όσους καλλιεργητές πολυετών φυτών ή δένδρων επηρεάζονται από την κατασκευή εντός της Ζώνης Εργασίας, μαζί με συμβουλές για τη διαχείριση και φροντίδα τους.

2.3 Συμβουλευτικές συναντήσεις με ειδικούς

Εκτός από τις εδαφολογικές μελέτες και τις συμβουλές που μπορούν να πάρουν από ειδικούς για την παραγωγικότητα της γης τους, οι καλλιεργητές πολυετών φυτών ή δένδρων που επηρεάζονται από το έργο δικαιούνται επίσης συμβουλευτικές συναντήσεις για:

- βιώσιμες εναλλακτικές καλλιέργειες εντός της Ζώνης Ασφαλείας των 8 μέτρων
- τρόπους ενίσχυσης της παραγωγικής αξίας της γης τους που δεν επηρεάζεται από τον αγωγό

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Σε συνεργασία με την Deloitte, ο TAP οργάνωσε οκτώ σεμινάρια οικονομικής διαχείρισης, σε διαφορετικές κοινότητες κατά μήκος της διαδρομής του αγωγού μεταξύ Απριλίου και Ιουλίου 2017. Στα σεμινάρια προσκλήθηκαν όλα τα νοικοκυριά που επηρεάζονται από τη διαδικασία απόκτησης γης ή πρόσβασης σε αυτή. Παρουσιάστηκαν θέματα:

- οικογενειακού προϋπολογισμού και οικιακής οικονομίας
- αποταμίευσης και επενδυτικών επιλογών
- αγροτικής ασφάλισης
- φορολογικών και φοροδοτικών υποχρεώσεων

Περισσότερα σεμινάρια θα πραγματοποιηθούν κατά το επόμενο χρονικό διάστημα.

4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΥΔΟΚΙΜΗ ΓΗ

Ο TAP, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Μποδοσάκη, την Αμερικανική Γεωργική Σχολή και το Ινστιτούτο Εφαρμοσμένων Βιοεπιστημών του Εθνικού Κέντρου Έρευνας & Τεχνολογικής Ανάπτυξης, υλοποιεί την αγροτική πρωτοβουλία **«ΕΥΔΟΚΙΜΗ ΓΗ | Ενίσχυση Αγροδιατροφικής Εκπαίδευσης»**. Η δράση πραγματοποιείται στο πλαίσιο του εθελοντικού προγράμματος Κοινωνικών και Περιβαλλοντικών Επενδύσεων που υλοποιεί το έργο και στις τρεις Περιφέρειες της Βόρειας Ελλάδας από τις οποίες διέρχεται.

Η επένδυση αφορά σε εκπαιδευτικές και εφαρμοσμένες βιοτεχνολογικές δραστηριότητες, κι έχει **στόχο να υποστηρίξει την καλλιέργεια, το μάρκετινγκ και την πώληση αγροδιατροφικών προϊόντων ή ποικιλιών** που παράγονται τοπικά κατά μήκος της διαδρομής του TAP. Στην ευρύτερη περιοχή της Καβάλας, η δράση έχει προγραμματιστεί να εστιάσει στη μελισσοκομία και να διαρκέσει έως τα τέλη του 2019.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

1. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΗΣ

Ο ΤΑΡ έχει ήδη ξεκινήσει τη διαδικασία αποκατάστασης της γης στα μισά περίπου από τα συνολικά 550χλμ. του αγώγου. Η αποκατάσταση ακολουθεί αυστηρά διεθνή πρότυπα και περιλαμβάνει:

- την επιχωμάτωση της τάφρου και τη συμπίεση του χώματος.
- την επαναφορά της Ζώνης Εργασίας στην αρχική της κατάσταση.
- την ομοιόμορφη προσθήκη της φυτικής γης, του πιο παραγωγικού και γόνιμου χώματος, στην επιφάνεια του εδάφους.
- την εφαρμογή προγραμμάτων αναβλάστησης σε απαιτητικές περιοχές, όπως είναι οι απότομες πλαγιές.
- την παρακολούθηση της παραγωγικότητας της γης για 3 χρόνια μετά την επιστροφή του γεωτεμαχίου στους ιδιοκτήτες/χρήστες του.
- επιπλέον εργασίες αποκατάστασης, αν χρειαστούν, για την αντιμετώπιση τυχόν επίδρασης του έργου στην παραγωγικότητα του γεωτεμαχίου.

2. ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΓΗΣ ΣΤΟΥΣ ΝΟΜΙΜΟΥΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΕΣ/ΧΡΗΣΤΕΣ ΤΗΣ

Με την ολοκλήρωση της κατασκευής και την αποκατάσταση της προσωρινά δεσμευμένης γης, οι εργολήπτριες εταιρείες-ανάδοχοι του ΤΑΡ προσκαλούν τους ιδιοκτήτες/χρήστες να επιθεωρήσουν τα αποκατεστημένα γεωτεμάτιά τους. **Η διαδικασία επιστροφής της γης ολοκληρώνεται με την υπογραφή του Πρωτόκολλου Εξόδου** που επιβεβαιώνει ότι ο ιδιοκτήτης/χρήστης εγκρίνει την αποκατάσταση.

Trans Adriatic
Pipeline

Για περισσότερες πληροφορίες,
μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας
www.tap-ag.gr
ή να επικοινωνήσετε με τον κ. Κωνσταντίνο Τζάνα
Τηλ: +30 231 6006876
email: konstantinos.tzanas@tap-ag.com